

א פצת אכל הרבי

מליזעסק

פז"ק ונתת את הברכה * פרשת ראה כתר עליון לפ"ה

lo747962372@gmail.com

חצר הקודש לזעזעסק קרית גת * אימייל -

קו שיעורי תורה לזעזעסק * 0747-962-372 שיעור בספה"ק נועם אלימלך שלוחה 6

דרשות פרשת השבוע: בלה"ק. שלוחה 5 באידיש. שלוחה 9 שיעור יומי בעניני הפרשה ומועדים. שלוחה 2

א. אלול במשנתו של הרבי הנועם אלימלך

ב. סגולה לעשירות במשנתו של הרבי הנועם אלימלך

ג. דרכים ופעולות להתממשות הסגולה במשנתו של הרבי הנועם אלימלך

ד. עשירות וסגולותיה במשנתו של המאור עינים

ה. ברכה וגילוי שכינה מכתביו של האש קודש מפיאסצנה

ו. ומכשרתו להיות צדיק וחסיד (פרקי אבות פ"ו) ביאור הרמב"ם וספה"ק באר מים חיים

ז. דרוש נאה "ראה-ברכה, טוב עין הוא יבורך"

ח. מראי מקומות לשיעורים בחודש אלול

ט. ביאור נפלא בספה"ק מאור שמש על הפסוק "את הברכה אשר תשמעו" הנהגה ופרטים

הלכה למעשה במצוות נסיעה לצדיקים

א שבת אכל הרבי מליזעסק

פז"ק ונתת את הזכרה * פרשת ראה כתר עליון לפ"ק

חצר הקודש ליזענסק קרית גת * אימייל – 10747962372@gmail.com
קו שיעורי תורה ליזענסק * 0747-962-372 שלוחה 0 להשאת הודעה . שיעור בספה"ק נועם אלימלך שלוחה 6
דרשות פרשת השבוע: בלה"ק. שלוחה 5 באדיש. שלוחה 9 שיעור יומי בענייני הפרשה ומועדים. שלוחה 2

אלול .

ימי ההכנה לקבל פני מלכו של עולם באהבה ויראה וכתובה וחתימה טובה בספרן של צדיקים גמורים הרבי הנועם אלימלך. רבי של תורה ויראת שמים מלמד אותנו בפרשת השבוע דרך ה' כראוי וכנכון, אלו"ל ר"ת איך לעשות ולילך להתנהג . ונוכל לומר שרמזו לנו בזה איך לעשות להתנהג ולילך בדרכי השם יתברך.
הרבי מלמד אותנו להבין מהי אהבה ויראה ימי הרחמים והסליחות, הרבי מלמד אותנו ומסכם מה שלימד אותנו מתחילת ספרו הק' איך נבא לראות ולהיראות לפני המלך ביום הקדוש יום המלוכה בראש השנה, ומדגיש הרבי שאין מי שהוא גדול טו יכול יותר ממי שהוא אחר אלא עבודת השם הראויה זה דבר כל כך אישי שאין מי שמכיר ורואה את זה רק הקב"ה והאדם עצמו, וצדיק פירושו שמתייגע בעבודת המידות.
ומתוך דבריו הק' מזהיר שאדם לא יתפתה ח"ו לשום עוצמה או יחודיות של שררה שתמיד כלפי חוץ נראים צדיקים גמורים עד כדי כך שמסבירים שרק ראש הישות שלהם הוא צדיק ואיסור חמור אצלם לעבוד את ה' במדת צדיק כי צדיק יש רק אחד, והרבי שדרכו ללמד אותנו תורה ויראת ה' באמירה רכה נעימה מתוקה כסופה אהובה מדגיש שכל יהודי באשר הוא רק יתבונן קצת ויעבוד על עצמו זוכה להיות צדיק גמור כמשה רבינו ממש כפשוטו.
ונזכה להכתב ולהחתם בספרן של צדיקים גמורים לאלתר לחיים טובים ארוכים לשמחה ולשלום

א

ראה אנכי נותן לפניכם כו'. כבר דקדקו קמאי דפתח בלשון יחיד "ראה", ו"לפניכם" הוא לשון רבים. ונראה לפרש בצירוף הפסוק "לעושה אורים גדולים כי לעולם חסדו", דהנה השני האורות הם אהבה יראה, והם היו שניהם גדולים כאחד דיש יראת רוממות, והנה כשאמרה הלבנה "אי אפשר לשני מלכים כו'", היה כוונתה שתעלה במדריגה, או היא או החמה, ולא שימעיט מדריגת אחד חלילה, והשי"ת ב"ה ראה שזה בלתי אפשרי מחמת הרשעים שצריך ליראם ביראת העונש, ואמר לה "לכי המעיטי עצמך", והיינו יראה קטנה, תחילה יראת העונש.

ובאמת איתא באור של ז' ימי בראשית "ראה שאין כדאי כו' וגנזו לצדיקים לעתיד לבא", דאנו אומרים יוצר אור ובורא חושך, והיה לו לומר יצר אור כו' לשון עבר ולא לשון הווה, אלא האמת הוא שהשי"ת ברוב רחמיו יוצר אור תמיד, דהיינו הצדיק {כל יהודי המקיים מצוות וירא אלוקים בדרכי התורה} ההולך בדרכי השם באמת ובתמים, אליו נראה ונגלה אור הגנוז, ובכל יום יום שהצדיק הולך במדריגה יותר, נתגלה לו האור יותר !. וזהו "ראה שאין כדאי כו' וגנזו לצדיקים לעתיד לבא", ר"ל שהצדיקים עתידים להיות לבוא אל האור הזה הגנוז שנתגלה אליהם. וזהו "לעושה אורים גדולים" ג"כ לשון הווה.

והנה יראת העונש יכול להיות לאדם אף שאין רואה הדבר המיראו, רק באומרים לו למשל "אל תלך אל המקום הזה ששם הוא דבר הממית והמזיק", הוא מתירא ואינו הולך, **אבל אהבה בלתי אפשרי להיות לאדם כי אם בראותו הדבר הנאהב**, וכל זמן שאין רואה בעיניו אין לו רק השתוקקות לראות, ואהבה היא האחדות, ולכן אהבה בגימטריה אחד. והנה בהיות האדם במדריגה זו באחדות, צריך שמירה תמיד ולהחזיק עצמו שעדיין אינו במדריגה זו, ונמצא שורש הדבר אהבה נקרא בשם ראה כנ"ל, שאין אהבה נגמרת אלא בראה.

וזהו "ראה", פירוש כשאתה במדריגת אהבה הנקרא בשם ראה, "אנכי נותן לפניכם", ר"ל עדיין צריך להחזיק עצמך שאינך במדריגת אחדות גמור, רק "לפניכם" שהוא לשון רבים, ועדיין אתה כשאר בני אדם, כי אם "היום ברכה וקללה", ר"ל תחזיק עצמך כאילו התחלת היום להרגיל עצמך במדריגת אהבה ויראה, "ברכה" רמז לאהבה "וקללה" רמז ליראה, דהיינו רצועה לאלקאה, "את הברכה אשר תשמעו כו'", "ל"ע"פ המשל אדם שהיה בו איזה חולשה ר"ל ונתרפא ממנה, אזי בכל עת ורגע הוא מעיין ושומע אם חלילה החולשה הזאת מתעורר בו, כן הנמשל **בכל אדם צריך בכל עת ורגע לשמוע בעצמו ולעיין אם הוא יוצא ידי חובתו בעשיית מצוות ה'**, אם אין מתעורר בו ח"ו איזה דבר שאינו הגון, וזהו "את הברכה אשר תשמעו" ר"ל זה הוא ברכה לאדם אשר תשמעו אל כו' כנ"ל, שתשמעו ותעינו תמיד אף בעשותכם מצוותיו ית"ש אם אין אתם מחסרים בהם, "והקללה אם לא תשמעו" ר"ל אם לא תשגיחו על עצמיכם כנ"ל, **לכן צריך האדם להסתכל תמיד ולהשגיח על עצמו בכל עת שזה יהיה ברכה לו ולזרעו עד עולם**. וקל להבין וקל ליישם.

ב

או יאמר "ראה אנכי נותן לפניכם ברכה כו'". ונקדים לפרש פסוק "זכר רב טובך יביעו כו'", דכבר כתבנו מזה פעמים הרבה שהצדיק {העוסק בתורה ומעביר על מידותיו} הוא מעורר רחמים תמיד ע"י תורתו הקדושה שעוסק בה לשמה, וע"י מצוותיו ית"ש, וע"י השבחים והשירות שנותן ומשבח להבורא ב"ה יתעלה, שאיתערותא דלתתא הוא איתערותא דלעילא, והוא דאמרינן בגמרא "אין טיפה יורדת מלמעלה אלא אם שני טיפות עולות מלמטה". וזהו "זכר רב טובך יביעו", מלשון "מים תבעה אש", כששופכין מים על אש המים מבעבעין (בבא קמא ד, ב), וזהו "זכר רב טובך", פירוש שיזכר רב טובך להשפיע לעולם, "יביעו" ר"ל לזה צריך איתערותא דלתתא, והוא כמשל המים שמבעבעים ועולים ב' טיפות מלמטה, **כן הצדיקים מבעבעים קדושתם ואיתערותם דלתתא כפי יכולתם**, והש"ת משפיע לעולם רב טוב ורחמים גדולים, ומה הוא איתערותם דלתתא? ואמר "וצדקתך ירננו", ר"ל ע"י צדק וחסד שעושים ושיר ושבח שנותנים לו ית' ועי"ז נמתקים הדינים, אך גם זאת צריך הצדיק לעורר הגבורות והדינים על האומות, וזהו "כבוד מלכותך יאמרו", פירוש **הצדיקים ע"י מעשיהם הטובים כנ"ל ממשיכים את הבורא ב"ה לעולמות, לעשותו מלכות בחסד ורחמים, וזהו "יאמרו" דהיינו אמירה רכה, וגבורתך ידברו** ר"ל והגבורות הקשים, "דיבור" הוא לשון קשה, צריכין ג"כ למען "להודיע לבני האדם גבורותיו", דבני האדם הם האומות, כדאיתא בתוס' בע"ז, החילוק שבין "אדם" ל"האדם", דישראל נקרא "אדם" והאומות נקרא "האדם".

וזהו "ראה", כנ"ל רמז להצדיקים שהם במדריגת אהבה הנקרא בשם ראה **כנ"ל**, "אנכי נותן לפניכם ברכה וקללה", דהיינו הקללה על האומות, והברכה היינו הרחמים על ישראל, כל זה יהיה מסור בידכם, שאתם בצדקותיכם תפעלו הכל. וק"ל.

ג

סגולה לעשירות

עשר תעשר את כל תבואת זרעך כו'. נ"ל ע"ד שאמר התנא "שכר מצוה מצוה", וזהו הפירוש "עשר תעשר", כשתתן מעשר פעם אחד תזכה עוד לעשר, "את כל תבואת זרעך היוצא השדה שנה שנה", ר"ל גם תזכה שכל תבואת זרעך שהוציאה השדה בשנה העברה, תהיה לשנה הבאה הברכה בשדה שיעלה המעשר כמו כל התבואה של שנה העברה, וכן כל שנה ושנה, וזהו "תעשר את כל כו' שנה שנה". {פירוש הצדיק הרויח מליון ש"ח לא הורה היתר לעצמו ונתן מעשר מאה אלף ש"ח. לשנה הבאה המעשר יהיה מה שהרויח השנה הזאת מליון ש"ח, דהיינו ירויח 10.000.000 ש"ח} אכ"י.

ד

המשך פעולת הסגולה לעשירות שתבא ממקור הקדושה ולא תהיה עושר שמור לבעליו ל....

או יאמר "עשר תעשר". דהנה ידוע שכל מצוה ומצוה צריך האדם להכניסה לעשר, שכל העולמות כלולים מעשר, וכמו כן צריך להיות עשיית המצוה, ובכל פעם שמעלה את המצוה לעולם עליון היותר גבוה, גם שם הוא כלול מעשר כידוע. וזהו "עשר תעשר" ר"ל שתראה כל המצוות לכוללם בעשר בכל עולם ועולם שתעלה אותה, "את כל תבואת זרעך" היינו המצוות הנקראים זרע ותבואה, וזהו "בבוקר זרע זרעך כו'", ר"ל "בבוקר" כשתהיה בבחירות ובקדושה המאיר לך כבוקר אהבה ודביקות הבורא ב"ה, אז "זרע זרעך" **תתאמץ לעשות מצוות הרבה {ובפרט מצוות של בין אדם לחברו שזה יסוד היסודות של מצוות המעשרות, ומצוות של בין אדם לחברו הם אלה שמשלימים את הספירות ומעלים את המצוות לעולם גבוה מעל גבוה}**, "ולערב" ר"ל גם אם חלילה יהיה לך ערב ולילה, שאין לך בחירות וקדושה ודביקות, אעפ"כ "אל תנח ידך", אל תתיאש ותתאמץ לעשות מצוותיו ית"ש.

ונחזור לענייננו, "את כל תבואת כו' היוצא השדה", פירוש כל המצוות היוצאים בהשדה העליונה, הוא שדה תפוחים ששם הוא שורש המצוות, וריח הטוב העולה מהמצוות שם הוא, וזה שאמר יצחק אבינו ע"ה "ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו השם", ר"ל שאני רואה שהריח הטוב למטה כמו ריח העליון חקל תפוחים, "שנה שנה" ר"ל שכל מצוה ומצוה עולה אל עולם

המיוחד לה, שנה בגימטריה ספירה, "ואכלת לפני ה' אלקיך", דהנה אנו אומרים "ברוך אתה ה' אלהינו", היינו שמתחילה אנו אומרים שהוא "אלקינו", ואח"כ אנו ממשיכים את הבורא ב"ה לעולם הנקרא בשם "מלכות", ולשכן את שמו ית' במקום אשר יבחר בו, וזהו שאומרים "מלך העולם". וזהו "ואכלת", דעשיית המצוה נקרא "אכילה", שהוא התענוג והדביקות, "לפני ה' אלקיך" כנ"ל שהוא אלקינו, "במקום אשר יבחר לשכן שמו שם", פירוש ואח"כ תכוין לפעול להמשיך ולשכן את שמו ית' בהיכל קדשו כנ"ל שהוא מלך העולם, "מעשר דגנך כו' למען תלמד ליראה כו' כל הימים", פירוש ע"ד שכתבתי לעיל שגם בעשותך כל מצוות ה' תחזיק עצמך שעתה התחלת להרגיל עצמך ביראת השם, ככה תעשה כל הימים.

וכי ירבה ממך הדרך, ר"ל אבל אם יהיה דרכי השם רב וגדול בעיניך, באומרך "כי לא תוכל שאתו" שבלתי אפשרי לעמוס עליך המשא הזאת, "כי ירחק ממך המקום אשר יבחר לשכן שמו שם", ר"ל שיהיה רחוק בעיניך שתוכל לפעול כנ"ל, שישכון השי"ת ב"ה בעולמו במלכותו, תדע הסיבה שהביאך לחשוב זאת הוא מחמת "כי יברכך ה'" בממונך ובכל טובך, "ונתת בכסף" ר"ל ולא נתת כל מחשבותיך רק בממונך, ואמר הכתוב זאת העצה "וצרת הכסף", דאיתא בגמרא "אין מחללין מעשר שני על אסימון אלא על כסף שיש בו צורה", וזהו "וצרת הכסף" שתעשה צורה קדושה על הכסף, "בידך" אשר ברשותך, "והלכת אל המקום כו'", ר"ל ותלך עם ממונך בדרכי השם, "אשר יבחר ה' בו, ונתת הכסף בכל אשר תאוה נפשך", פירוש שתעשה עם ממונך דברים שהנפש מתאוה ולא הגוף העכור החומד ומתאוה לתענוגי והבלי עולם, אלא תרבה בצדקה כפי יכולתך, "וחטאך בצדקה פרוק", "בבקר ובצאן כו'", ר"ל רמז שתרבה בצדקה לכל, הן לפשוטי עם והן לצאן הוא צאן קדשים, "וביין ובשכר" רמז לת"ח, ע"ד שאמרו חז"ל "הרוצה לנסך יין ע"ג המזבח ימלא גרונו של ת"ח יין", "ובכל אשר תשאלך נפשך", ר"ל וכן בכל דבר תראה שלא יהא שום תאוה חיצונית רק מה שישאלך נפשך, אז "ואכלת לפני ה' כו'" תזכה לעשות מצוות ה' ככל הצדיקים כנ"ל. וק"ל.

ה

או יאמר "עשר תעשר כו'", דהנה צריך האדם לעבוד את הבורא ב"ה במעשה ובמחשבה, דהיינו בכל מצוה ומצוה שעושה, צריך לעשות המעשה בקדושה עם המחשבה, וזהו "עשר תעשר" רמז להקדושה צריכה להיות כפול בשני אופנים, דהיינו במעשה ובמחשבה, "את כל תבואת זרעך" רמז לכל כללות המצוות נקראים "תבואות זרעך", פירוש לפי הזריעה שלך, כמשל מי שזורע תבואה נקיייה בלי פסולת אזי מצמיח ג"כ תבואה נקיה, ומי שזורע תבואה מעורבת עם פסולת אזי עולה ומצמיח ג"כ התבואה מעורבת עם פסולת, כן במצוות האדם אשר עושה, יש שעושה בלי שום תערובת סיג ופסולת, ויש שעושה המצוה בתערובת כל אחד לפי בחינתו, ואמר הכתוב שצריך אתה לעשות בקדושה "כל תבואת זרעך" במעשה ובמחשבה כנ"ל, "היוצא השדה", ר"ל שהמצוה יוצאת ועולה אל השדה העליונה הוא שדה תפוחים כידוע, "שנה שנה" רמז שכל שנה ושנה צריך האדם לעבוד הבורא ב"ה בבחינה יתירה בהתגברות קדושה.

ו

או יאמר "היוצא השדה שנה" רמז שפועל ע"י המצוה שהש"י יוצא מעולמו העליון אל העולמות התחתונים הנקראים "שנה", וגם האדם מעלה את נשמתו למעלה, וזהו "שנה שנה" כפול, ומלמד אותנו הכתוב דרכי השם שנלך בעבודתו ית', היינו "ואכלת לפני ה'" ר"ל שתתנהג באכילתך שיהיה הכל לפני השם דהיינו בקדושה, ומפרש הכתוב "מעשר דגנך כו'", פירוש שצריך האדם לדמות לעצמו כאילו אוכל מעשר או בכורות קדשים כמו שהיו הלוי וכהן אוכלין בפרישות גדול ובקדושה גדולה, כן תעשה שיהא דומה בעיניך כאילו הוא תרומה או מעשר, "למען תלמד ליראה את ה' כו'" ר"ל ע"ז תרגיל את עצמך שתבוא לך יראה שלימה מהבורא יתעלה.

וכי ירבה ממך הדרך ר"ל אם רב הוא ממך עבודת הבורא ב"ה, ותאמר בלבך "כי לא תוכל שאתו" שקשה עליך מאד והרבה בעיניך עבודתו ית', אמר הכתוב תדע "כי ירחק ממך המקום" ר"ל זה הוא מחמת שהמקום ב"ה רחוק ממך, אבל מי שמקרב עצמו להבורא ב"ה ע"י מעשיו, אזי השי"ת קרוב אליו וקרוב אליך הדבר בפיך ובלבבך לעשותו, וכל אשר תעשה לעבודתו יתברך יהיה מעט בעיניך, ואמר הכתוב מי שקשה עליו עבודתו ית' ש אזי זאת העצה היעוצה, "ונתת בכסף" ר"ל שתתן עצמך אל הכסף, שתתקן את מעשיך ע"י הכסף בנתינת צדקה, "וצרת הכסף" פירוש ותראה שתעשה צורה על הכסף אשר תקח "בידך" דהיינו בידים טהורות מגזל וגניבה ושאר דברים אסורים בלי שום לומדות והוראת היתר, אזי כשתקח הכסף באופן הנ"ל, מיד תעשה עליו צורה קדושה, שתשרה קדושה על הכסף הזה, "והלכת אל המקום אשר יבחר ה' כו'" ר"ל ע"י הכסף הזה תוכל לילך אל המקום אשר יבחר ה' בעבודתו יתברך, ואז "ונתת הכסף בכל אשר תאוה נפשך", ר"ל אחר שתתנהג עצמך בכסף בקדושה כנ"ל, אז גם אם תתן הכסף בכל תאוות נפשך בבקר כו', "ובכל אשר תשאלך נפשך" ר"ל שלא יהיו אז התאויות אצלך תאוות ממש מתמדת ועיקר, רק כעין שאלה יהיה אצלך, כדבר הנשאל לאדם, שהוא מחזיר את השאלה ואינו שלו, כן לא יהיו התאוות אצלו רק כשאלה ותלך ממנו התאוה מיד. וק"ל.

ז

הרבי מלמד אותנו שדביקות בהשם הוא רק לימוד התורה ביגיעה בהתמדה ובהבנה נכונה ולהשיג מאד לא להתפתות לכל מיני הנהגות שלכאורא נראה לנו כהנהגת הצדיקים ואפילו שנראים כקדושים!

השמר לך פן תעזוב את הלוי כל ימך על אדמתך. נראה לפרש דאיתא בגמרא "ההולך בדרך ואין עמו לויה יעסוק בתורה", ונוכל לומר שרמזו לנו בזה איך לעשות להתנהג ולילך בדרכי השם יתברך. דהנה הצדיק גמור והקדוש אשר כל מחשבותיו

טהורים צלולים בצחצחות גמור והולך תמיד בדבקות וקדושה, וגם כשמדבר עם בני אדם נראה כמדבר דברים גשמיים אבל באמת כל מחשבותיו להבורא ב"ה גם בדברים האלו, ועושה יחודים בשעה שפוסק מלימודו, זה נקרא בשם "לוויה", לשון חיבור ודביקות, ע"ד הפעם ילווה אישי כו'. ואמרו חז"ל "ההולך בדרך" ר"ל בדרכי השם ית' ב"ה, "ואין עמו לוויה" פירוש ואינו במדריגה זאת להתחבר ולהתדבק במחשבתו כנ"ל, אל יאמר אעשה כן גם אני וילמוד מהצדיק גמור לבטל ח"ו מלימודו, אלא "יעסוק בתורה" תמיד.

וזהו, לווייתן זה יצרת לשחק בו, ר"ל כנ"ל, שהצדיק נקרא בשם "לווייתן" לשון חיבור ודביקות, "זה יצרת", גם שאינו אלא מעולם יצירה, "לשחק בו", השי"ת משחק ומשתעשע עמו מאד, ועי"ז "כולם אליך ישברון לתת אכלם בעתו", שע"י הצדיק הזה הקב"ה משפיע לכל העולם, ור"ל "בעתו" כאשר כתבנו מזה במקום אחר דיש כ"ח עיתים שאמר שלמה המלך ע"ה, י"ד ימין וי"ד שמאל, והצדיק מכניס גם השמאל אל הימין ועי"ז באים רחמים והשפעות גדולות לעולם, וזהו "עת לעשות לה'" ר"ל "עת" הוא הצדיק שעושה ומכניס כ"ח עיתים לעת אחד לימין כנ"ל, "לעשות לה'" ר"ל ע"ד דאיתא כביכול כאילו עשאוני, "הפרו תורתך" ר"ל הצדיקים כאלו מפירים גזרותיו של הקב"ה, שהוא גוזר והצדיק מבטל.

וזהו שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני, ר"ל דהצדיקים יש להם כח כנ"ל להכניס השמאל אל הימין, והשמאל והימין הם ברשות הצדיק, וזהו "שמאלו תחת לראשי" ר"ל שהשמאל הוא בא אל העולם העליון הנקרא "ראשי", "וימינו תחבקני" עי"ז אני מחבק ומשתעשע עצמי עם הצדיק שהכניס הכל לימין.

וזהו יבטח כי יגיה ירדן אל פיהו, ר"ל הצדיק שיש לו בטחון גדול על השי"ת ב"ה, "יגיה ירדן" היינו יר"ד די"ן, "אל פיהו" פירוש שבפיו הקדוש הוא מוריד ומכניע הדינים ומגיחם שלא יהא בהם כח וממתיקם.

וזהו השמר לך פן תעזוב את הלוי, ר"ל שהכתוב מזהיר את הצדיק שלא יעזוב את הלוי, היינו דביקותו וחיבורו במחשבותיו הקדושים והטהורים בהבורא ב"ה, "כל ימך על אדמתך" ר"ל כל זמן שאדם בעוה"ז צריך האדם שימור ולהתחזק תמיד בדביקות ושלמות בלי הפסק, ולדבק עצמו בדבק טוב כל הימים. **אמן.**

כהמשך למה שלימד אותנו הרבי על עשירות, ועל הסגולה לעשירות, והנהגה בעניני עשירות. חובה עלינו לדעת מה הרבי מתכוון מה זה עשירות וכך לימד אותנו הרבי המאור ושמש שהמשיך ללמד ולהנהיג בדרכו של הרבי ובספרו הק' מלמד אותנו את דבריו של הרבי בביאור נרחב. והמאור ושמש כותב בפרשת וישלח מה כוונתו של הרבי "עשירות" וזה לשון ק': והנה איתא בספר הקדוש מאור עינים שחבר הקדוש האלקי מו' נחום מטשאר-נאבל על הפסוק אורך ימים בימינה ובשמאלה עושר וכבוד ומפרש בגמרא למיימינים בה היינו שעוסקים לשמה אורך ימים כו' ולעוסקים שלא לשמה עושר וכבוד ומקשה בגמ' ולמיימינים עושר וכבוד ליכא ומתריך שלמיימינים כ"ש עושר וכבוד, העולה מדברי הרב הקדוש כי להמיימינים העושר והכבוד הוא רק דרך כ"ש ואינו מפורש בהפסוק כי באמת אין העושר והכבוד בא להם במזומנים רק מידי יום ביומו מזמין להם הקב"ה שפע טוב בעת הצטרכותם יע"ש, ונראה שזה ג"כ מרומז בברכת יצחק שברך ליעקב אמר לו ויתן לך האלקים ופי' רש"י ויתן ויחזיר ויתן כי הצדיקים העוסקים בתורתו אין להם כל הברכה והעושר בפעם אחת במזומן, והענין הוא: כי הצדיק מואס בעניני העולם, וכל התענוגים וכסף וזהב שבעולם כאפס ואין נחשבו לו, ע"כ כאשר יזמין לו הש"י שפע ברכה בכסף או בזהב, הוא מבזבזם על צדקה, ושאר צורכי מצוה, ואינו מניח לעצמו כלום. ותמיד הם מיחלים לחסדו. ע"כ נותן להם הקב"ה פעם אחרת. וכמו כן לעולם וזהו פי' ויתן ויחזיר ויתן.

וכך כותב בספה"ק מאור עינים בפרשתינו מפורש וזה לשון קדשו:

ישפיע הבורא ב"ה שפע רב טוב ברכות אמן נצח סלה ועד ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

עשירות מדת ההסתפקות

עשר תעשר עשר בשביל שתתעשר ובמדרש איתא עשר בשביל שלא תתחסר עשר בשביל שתתעשר רמז למפרישי ימים להפריש אחד מעשרה לעמילי התורה. להבין זה על פי מה שאמרו בש"ס אין אדם מת וחצי תאוותו בידו ובארנו במקום אחר שכוונת הש"ס אינו אומר שזה אי אפשר למצוא שיהא אדם בעולם שיהא לו מדת הסתפקות כי החוש יכחיש זה כי עינינו רואות כמה אנשים שלמים יש להם מדת הסתפקות, אך הוא על אותן שהן במדריגות מיתה כמ"ש רשעים בחייהם וכו' כי מאן דנחית מדרגיה וכו' וזהו אין אדם מ"ת דייקא וחצי וכו' אבל צריך הרואה על האמת שלא יהיה במדריגה זו כי אם להיות לו מדת הסתפקות כמ"ש איזהו עשיר השמה בחלקו שזהו נקרא עשיר באמת עבור שאצלו אין שום חסרון:

סגולה לעשירות מדת ההסתפקות

אך לבא לזה המדריגה בכדי שיהיה לו מדה זו הוא על ידי נתינת מעשר שסגולת מדה זו הוא להביאו למדריגה שיהא לו מדת הסתפקות להיות נקרא עשיר באמת כמבואר למעלה. וזהו כוונת המדרש עשר וכו' בשביל שתתעשר ומפרש בעל המאמר שלא תטעה לומר כי כל עיקר כוונת נתינת המעשר יהיה בשביל שיתעשר בפועל בגשמי וזה אינו כנודע שאין לך פנייה גדולה מזו ועוד שאנו רואים כמה שנותנים מעשר ואינם מתעשרים בפועל שיהא להם ממון הרבה

לזה מסיים המדרש ומפרש עשר בשביל שלא תתחסר פי' כי מה שאמרתי לך עשר בשביל שתתעשר הפי' הוא בשביל שלא תתחסר שלא יחסר לך תמיד ולא ימצא לך תמיד חצי תאוותך כמו באותן שהן במדריגות מ"ת אלא אדרבה על ידי מצות מעשר תזכה למדת הסתפקות שלא תתחסר שידמה בעיניך תמיד אינך חסר תמיד מכל טוב שזהו סגולת המעשר כאמור ואז תהיה נקרא עשיר באמת כמ"ש איזהו עשיר השמח בחלקו ולזה יכוון בנותן מעשר בשביל שיתעשר פירוש בשביל שיבא למדת הסתפקות על ידי קדושת מצוה זו שאין זו פנייה אלא אדרבה לשם משים להיות זוכה למדריגה להיות שמח בחלקו ויהיה נקרא עשיר:

וע"ז נאמר מלאכי ג', "ובחננוני נא בזאת אם לא אפתח לכם וגו' והריקותי לכם ברכה עד בלי די ודרשו רז"ל עד שיבילו שפתותיכם מלומר די והנה לפי הפשוט איך ימצא זה שיהיה אדם בעולם שכשישלח לו הקב"ה ברכה יאמר די והלא אין אדם מת וחצי תאוותו בידו אך הוא כאמור למעלה שעל ידי מצוה זו יבא למדת הסתפקות ותמיד בכל מה שיתן לו הקב"ה יאמר די וזהו עד שיבילו שפתותיכם וכו' רוצה לומר עד שתבאו למדריגה זו על ידי מצות מעשר שיבילו כו' שתצאו מבחי' של אדם מת ותבאו למדריגת חי מדריגת הצדיקים.

וכל זה על ידי מצות מעשר שיש לו סגולה זו שתבא על ידו הברכה של השפעת הקדושה העליונה להיות נשפע עליו מלמעלה להיות לו מדת הסתפקות תמיד. ומסיים המדרש ואמר רמז למפרישי ימים, פירוש, **אותן הפרושים הפורשים את עצמם מעסקי העולם ויורדים לעסוק בים התלמוד יפרישו גם כן אחד מעשרה לעמילי התורה,** דנודע שיש עשר שכליים שהן עשר ספירות והעשירית הוא מדת מלכות בחי' שכינה השוכנת בתחתונים ובלב האיש הישראלי השלם שעל ידי עסק התורה מייחדה תמיד בבורא ב"ה להיות החלק דבוק אל הכל א"ס ב"ה ושלא להיות נרגן מפריד אלוף משלי ט"ז, כ"ח ח"ו כמבואר אצלנו כמה פעמים במקום אחר שזה עיקר עסק כוונת התורה לשמה לשם ה' לייחד בחי' ה' שהיא שכינה ששוכן בתחתונים ובחי' דבור שהוא ה' מוצאות הפה שזה החלק האלהי השוכן בתוך הישראל הוא הדבור שעל כן נקרא דבור אדני מלשון דבר אחד לדור שהנהגת העולם על ידי מדה זו והנה בשעת עסקו בתורה עבור שהאדם מגושם בחומר וקביעותו הוא בעולם הגשמי:

כאן חסר הסיום {לא ח"ו ששכחו מה דיבר דא"ה. אלא הפירוש כשהאדם מגיע לדרגה זו שנראה שהשלים את כל העשר ספירות ידע ויזכור שחסר הסיום וצריך לעמול ביגיעה בלימוד התורה ולהעביר על מדותיו ולתת צדקה, ואין לה סוף וכך כל ימי חייו}.

אלול

לכאורא אכשר דרא ובדור שלנו יש כל כך הרבה הרצאות ועלונים וחינוכונים, ובכל חוג ועדה יש כמה וכמה ראשים שכל אחד מהם מרבה מלל וכתבי קודש, רבבות כל שבוע. והכל כוללם יחד צועקים ומפרסמים ופורצים ומתפרצים עד כדי מנהג החצופים ופוצחים כתבם פיהם ולשון חרצובים, הכל לכבוד השם וחודש אלול ומעשה התשובה. ופוק חזי מאי עמא דבר, עולם כמנהגו נוהג. ולכל אחד יש רגשי אהבה ויראה שהוא מצליח לפרסם את שמו ומדמיין שהרבה מדברים ומגדילים שמו. אבל ההתעוררות לתשובה מאין תמצא, והסבירו זאת הרבי הנועם אלימלך ובספר היכל הברכה, מפני שבאמת מכוונים לשם השם, אבל ביחד עם זה כוונתם גם לחשיבותם, וזה מה ששומעי לקחם לומדים מהם עוצמה וחשיבות גאה וגאון.

ואני הק' נח גד במוהרי"ד צוק"ל נתעוררתי מאוד והתחזקתי בלמדי בספר אש קודש של הרבי מפיאסצנה הי"ד שכתב דברי יראת ה' מדם לבו הטהור כשסבל יסורים נוראים וכתבם באש קודש שנת תש"א. וזה לשונו הק' המעורר לתשובה ואמונה בהשם:

ראה אנכי נותן לפניכם וכו' את הברכה אשר תשמעו וכו'.

כי איש הישראלי מחויב להאמין ולראות שהכל מידו ית', וקב"ה לא עביד דינא בלא דינא ח"ו, וחזן מזה שהוא יסוד ואחד מי"ג עיקרי האמונה כמ"ש אני מאמין באמ"ש שהבורא ית"ש גומל טוב למי שישמור מצוותיו ויעניש למי שיעבור על מצוותיו, אבל גם זה גורם להתחזקות ושמחה בשעת היסורין כמ"ש בתניא שע"י שבשעת יסוריו מכיר את עונותיו כי כל אחד מכיר את נגעי לבבו, ורואה למה הגיע לו עונש הזה אינו מתרעם ח"ו, ובטוח הוא בד' שכמו שענש אותו כן יטיב עמו כשישוב וכאב את בנו ירצה אותו ובזה מתחזק ומשמח עצמו.

וחזן מזה, היסורים הם הסתרת פנים, לכן כשרואה גם בהם יד ד' צדקתו ואמיתיתו, אז מעביר בזה את ההסתרה, ומגלה אותו ית' גם מתוך ההסתרה וגם מתוך הדינים, וממילא כשההסתרה עובר, אז נעשה חסד והתגלות אוד פניו ית'.

ואיך אפשר לומר על היסורים שהם הסתרת פנים, הא עמו אנכי בצרה, וגם הוא ית' סובל מיסורינו, רק האיש שח"ו אינו מקבלם בהכנעה ודומה לו שח"ו הם בלא משפט, הוא העושה את ההסתר וח"ו כאילו מסלק את הכביכול, וזה ראה אנכי נותן לפניכם וכו' את הברכה אשר תשמעו והקללה אם לא תשמעו, שתראה שהכל בצדק ודין, הברכה אשר תשמעו וכו', ובזה שתראה זאת תפעל שיהי' אנכי נותן לפניכם שהוא ית' נותן כביכול א"ע לנו ונעשה התגלותו לנו, ובחודש אלול שהוא התחלת ימי הדין אז דוקא נעשה אני לדודי ודודי לי.

דבר תורה לשבת קודש פרשת ראה פרקי אבות פרק ו

כתר עליון לפ"ק

שְׁנוּ חֲכָמִים בְּלִשׁוֹן הַמִּשְׁנָה, בְּרוּךְ שֶׁבִּחְר בָּהֶם וּבְמִשְׁנָתָם: רַבִּי מֵאִיר אָמַר כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה לְשִׁמָּה, זֹכֶה לְדַבְרִים הַרְבֵּה. וְלֹא עוֹד אֲלָא שֶׁכָּל הָעוֹלָם כְּלוּ כְּדִי הוּא לוֹ. נִקְרָא רַע, אֱהוּב, אֱהוּב אֶת הַמָּקוֹם, אֱהוּב אֶת הַבְּרִיּוֹת, מְשַׁמֵּחַ אֶת הַמָּקוֹם, מְשַׁמֵּחַ אֶת הַבְּרִיּוֹת. וּמִלְבָּשָׁתוּ עֲנֻה וְיִרְאָה, וּמִכְשָׁרְתוֹ לִהְיוֹת צַדִּיק וְחָסִיד וְיִשָּׁר וְנָאֵמָן, וּמִרְחַקְתּוֹ מִן הַחֲטָא, וּמִקְרִבְתּוֹ לִידֵי זָכוֹת, וְנִהְגִּין מִמֶּנּוּ עֲצָה וְתוֹשִׁיָּה בִּינָה וְגִבּוּרָה, שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלִי ח) לִי עֲצָה וְתוֹשִׁיָּה אֲנִי בִּינָה לִי גִבּוּרָה. וְנוֹתַנָּה לוֹ מַלְכוּת וּמִמְשָׁלָה וְחֻקּוֹר דִּין, וּמַגְלִין לוֹ רְצִי תּוֹרָה, וְנַעֲשֶׂה כַּמַּעֲיָן הַמִּתְגַּבֵּר וְכִנְהָר שֶׁאֵינוֹ פּוֹסֵק, וְהָיָה צָנוּעַ וְאָרֶךְ רוּחַ, וּמוֹחֵל עַל עֲלֻבוֹנוֹ, וּמַגְדִּילָתוֹ וּמְרוֹמָמְתוֹ עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים:

רַבִּי מֵאִיר אָמַר כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה לְשִׁמָּה, זֹכֶה לְדַבְרִים הַרְבֵּה. וּמִכְשָׁרְתוֹ לִהְיוֹת צַדִּיק וְחָסִיד
בספה"ק באר מים חיים: מלמד אותנו בלשון קלה להבנה ובשפה ברורה. מהי תורה לשמה ואיך מיישמים את זה הלכה למעשה. **צדיק וחסיד** זה לא תואר או הגדרה, אלא יישום של פעולות הדורשים יגיעה ועבודה רבה. וזהו לשונו הקדושה

לומדי התורה הקדושה מתפללים, שנהיה כולנו יודעי שמו ולומדי התורה לשמה ולא שלא לשמה ואמרו (יומא ע"ב): זכה נעשית לו סם חיים לא זכה נעשית לו סם המות חלילה. והן בלימוד התורה לשמה נודע שיש בה פרטים אין מספר ולפעמים ידמה לאדם שלומד לשמה אבל אינו כן, ומרן הרב מורינו ר' חיים ויטאל ז"ל הוכיחם על פניהם וכתב בזה הלשון (בהקדמתו לספר הקדוש עץ חיים) והנה על כת זאת אמרו חז"ל כל הלומד בתורה שלא לשמה נוח לו שלא נברא מוטב שנהפך לו שליתו על פניו ולא יצא לאויר העולם, **ואמנם האנשים האלה מראין את עצמם שהם חסידים ואנשי מעשה באומרים כי כל עסקיהם בתורה הוא לשמה** והנה החכם התנא ר' מאיר העיד עליהן שלא כך הוא באומרו בלשון כוללת (אבות ו', א') כל הלומד תורה לשמה זוכה לדברים הרבה ולא עוד אלא שנקרא ריע אהוב אוהב את המקום וכו' משמח את המקום וכו' ומלבשתו ענוה ויראה ומכשרתו להיות צדיק חסיד וכו' ומרחקתו מן החטא ומקרבתו לידי זכות וכו' ונהנין ממנו עצה ותושיה וכו' ונותנת לו מלכות וממשלה וכו', ומגלין לו רזי תורה ונעשה כמעין המתגבר וכו' והוה צנוע וארך רוח וכו' עד ומגדלתו ומרוממתו על כל המעשים. והנה כל הדברים האלה נראין שהם רק טפלים אל הדברים הגדולים הנעשין בהם כמו שאמר זוכה לדברים הרבה ולא עוד אלא וכו' ומי מבעלי תורה שבזמנינו שזכה אפילו לפרט הקטן מהם וכו' עד כאן. וזה ודאי ראייה מפורשת היא שאין עליה תשובה שלא התחילו כלל ללמוד לשמה, **וכבר נודע מה שאמרו חז"ל (שם) שהתורה נקנית בארבעים שמונה דברים ומי מלומדי התורה שבזמנינו שנתן אל לבו קודם לימודו לראות במ"ח דברים הללו להיותן באמת בלבבו בכדי שעל ידי זה יקנה התורה כי זולתם אין התורה ניקנית כלל כאומרים במ"ח דברים התורה נקנית ומכלל הן אתה שומע וכו' והנה פרטי התנאים אשר שם מרובין הם** ואך תנאים הקטנים שבהם שהוא במיעוט תענוג במיעוט שיחה במיעוט דרך ארץ גם הם אינם נמצאים כל כך בלומדי התורה כי הם אדרבה מתענגים במה שיכולין כי גדלה לבם עליהם במה שעוסקין בתורה ונראין כמותרין בתענוגי הגוף ומכל שכן בשאר הדברים כמו באימה ויראה בענוה בשמחה ודומיהן שעדיין לא נגעו בהן בקצתן דקצתן והאיך קנו התורה בנפשם ואיך ידמה להן שלומדים לשמה.

צדיק. חסיד. הנה רש"י ז"ל פירש (בראש השנה י"ז): חסיד שעושה לפניו משורת הדין, ונראה שעל כן נקרא חסיד כי התורה והמצוות בכלל נקראים על שם היו"ד שהוא בחינת החכמה ואוריייתא מחכמה נפקת כידוע

(זוה"ק חלק א' פ"ה.) וכשהם נעשים באופן שישפיעו כל בחינת החסדים והטובות לעולם, אז מתחבר יוד בחדס ונעשה חסיד,

אבל כשהוא בדין אז מתחבר יו"ד בצדק כי צדק הוא בחינת הדין כידוע וכמאמר אליהו ז"ל (תיקוני זוהר ט"ז): צדק ידיעא דאיהו דין, ונעשה צדיק, ולזה אמרו איזהו חסיד פירוש באיזה דבר נדע שעשיות של זה האיש הוא בבחינת החסיד האמיתי שמצוותיו ישפיעו כל בחינות הטובות לעולם, זה המתחסד עם קונו פירוש כשהוא נתפעל ונתחסד לקבל כל טוב וברכה, אז נדע שהוא המברך לישראל על ידי טוב עשיותיו במצוות ה' והתנהגותו בלפנים משורת הדין ומזה מתברך גם הוא.

ועל הדבר זה יצתה בת קול ואמרה (בתענית כ"ד): העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני וחנינא בני די לו בקב חרובין, כלומר ראו פלא בתוך פלא כי הלא כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני פירוש בזה השביל והדרך שעשה ר' חנינא בתפילתו, ונמצא היה הוא ראוי להיות נענה בתחילה ולקבל כל בחינת הברכה קודם אליו. ואולם, כי ודאי כן היה, ועל כן לא אמר וחנינא בני אין לו כי אם קב וכו' רק די לו בקב חרובין שהוא אינו רוצה יותר בשום אופן, ודי לו והותר בקב חרובין, ואצלו זה עיקר ברכתו שלא לטעום מתענוגי עולם הזה ולא כלום, בכדי לשבר ולהכניע את גופו לקרבו למלך עולמים ברוך הוא וזה כל תענוגו וחפצו ברצונו באמת. ועל זה החסיד אמר הכתוב כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזובו, כלומר הנה על ידי התורה והמצוות נתתי לכם קיחה טובה שאתם לוקחים מזה כל בחינת טוב וברכה, ורק תורתי אל תעזובו, פירוש שיהיה בבחינת תורתי תורת ה' על צד הנכון והשלימות לפני ה', וכמאמר רבי מאיר ז"ל (אבות ה', א) כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה, כי כשאינה תורה לשמה רק באיזה דבר אשר איננה עולה כיוון לה' ונשארת למטה בארץ, מאין יהיה כוחה להשפיע ברכה וטובה, הרי אם לא עלתה לשמים לא תרד הברכה משם.

והחסיד יכול לגרום במעשיו הטובים כל בחינת ההשפעות והברכות, וממילא מתברך גם הוא כדבר האמור. וזה הוא בחינת טוב עין שאמר הכתוב (משלי כ"ב, ט') טוב עין הוא יבורך וגו' ואמרו חז"ל (סוטה ל"ח): אל תקרי יבורך אלא יברך, כלומר כי מאין יבורך מאת ה' כשתקרא תחילה יברך שהוא המברך לישראל על ידי מצוותיו הקדושים והטהורים ונדבת לבו לפנים משורת הדין, **ובזה הוא יבורך בכל הברכות כי ואברכה מברכך ועל כן סיים כי נתן מלחמו לדל, והתנהג לפנים משורת הדין בזה הוא יברך לישראל ויבורך מאת האל הטוב והמיטיב לכל, כאמור.**

וראוי לסיים בדברי הרמב"ם בפרקי אבות פרק ה' משנה ז' וי' לגבי זהירות החסיד שח"ו אם הטא והוסיף והפליג בחכמתו מעבר יזהר מאוד מאוד שלא יהיה רשע ובזה לא שייך שיהיה חסיד אפילו אם העיני עצמו נדמה לו שהוא חסיד. וזה לשונו:

וחסיד הוא האיש החכם כשיוסיף במעלה ר"ל במעלות המדות עד שיטה אל הקצה הא' מעט כמו שבארנו בפרק ה' ויהיו מעשיו מרובין מחכמתו ומפני זה נקרא חסיד לתוספתו כי ההפלגה בדבר יקרא חסיד תהיה ההפלגה ההיא בטוב או ברע.

הנה התבאר בזה המאמר שהחסיד הוא שירבה בפעולת הטוב ר"ל שיטה לאחד משני הקצוות מעט והתבאר לך ג"כ שיקרא {אותו חסיד שפרץ את הקצוות} רשע מי {כ} שיש לו מפחיתות הנפש ר"ל שיטה בפעולותיו אל הקצה האחד המוסיף כמו שבארנו בפרק ה' כי זה אשר ירצה שיהיה לו ממונו וממון זולתו יש לו רוב התאוה וקראו רשע:

הגליון לטובת נשמת הרה"ק רבי צבי הערש בהרה"ק רבי דוד מקאצק לאמז' זצוק"ל נתבש"מ ג' אלול תרפ"ו אחיו זצ"ל וחסידיו הקימו בשנת תר"ס את החסידישע שטיבל הראשון בתל אביב "קאצקע שטיבל" (חסידי קאצק-לאמז') שהיה בנשיאותו אני עוד הכרתי קאצקע חסידים שרידים מהמתפללים של שטיבל זה ואת אחד מהמייסדים. האדמו"ר האחרון מסטריקוב זצוק"ל היה מאלה שנתנו חיזוק תמידי לחברי הקהילה הקוצקאית ומתפללי השטיבל, זכרונם לברכה. זיע"א ועכ"א

טוב עין הוא יבורך

ראיה נכונה – מעשים ודברים ברורים הם ברכה, ומביאים ברכה

רְאֵה אֲנִי נָתַן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה. אֶת־הַבְּרָכָה אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹת ה' הַיּוֹם. וְנָתַתִּי אֶת־הַבְּרָכָה!
רְאֵה נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת־הַחַיִּים וְאֶת־הַטּוֹב.

כולנו משתמשים בפתגם אינה דומה שמיעה לראיה כולנו יודעים שכל בית הדין כשמגיע לפניו עדויות, הדבר הראשון בעדות חייב להיות שהעדים **ראו** ולא רק שמעו, וודאי שלא מעידים ברוח הקודש. עדים שיוחדו להעיד בקידושי אשה, ועומדים בחופה בסמיכות לזוג המאושר, לא מספיק ששומעים הרי את מקודשת לי, אלא הרב מסדר הקידושין אומר להם לראות בעיניהם את מעשה הקידושין. הסיבה לכך כי הראיה זה דבר כל כך ברור ואין הבנה ברורה יותר חזקה מראיה.

וכך הסברתי לתלמידים את המשנה ראה את המציאה לא קנה, ושואלת הגמרא למה ד' אמות שלו הנחשבים כחצירו, לא נחשבים כדי שיהיה לו לקנין, מתרצת הגמרא כי הוא התכוין לקנות בראיה ולא בקנין חצר ולכן לא קנה. ושאלו הרי חצירו של אדם קונה לו שלא מדעתו. ומתרצים שהוא רצה לקנות בראיה דווקא ולכן לא קנה. וצריך להבין הרי ראה את המציאה רוצה לקנות אותה בכל מצב, העיקר שתהיה שלו שהרי לא יודע אם ימצא אחרת, אז למה הגמרא אומרת שהוא התכוון לקנות דווקא בראיה.

ההסבר בזה: א. כי ראיה אצל האדם היא כל כך ברורה ולכן כשרואה משהו מיד מנכס את הדבר אליו כי הראיה בעינים מפעילה מיד גם את הראיה הדמיונית ומשוכנע האדם שבגלל שהוא ראה ראשון, וזה כל כך ברור אצלו, אז זה שלו! ולא רוצה בקנין אחר שמתפרש אצלו קנין חלש יותר מקנין הראיה. ב. כשאדם רואה מציאה ובא אחר והגביה, זה שראה את המציאה ראה ברור ללא שום טעות באבחון, שהשני עשה קנין בריא נכון וחזק במציאה ולא הוא, ובמחשבתו יודע את האמת הברורה שלא הוא עשה את הקנין.

וזה מה שמסבירים הראשונים על הפסוק שנכתב אחרי מתן תורה. 'וכל העם רואים את הקולות ואת קול השופר'. פרש"י: רואים את הנשמע, ומבאר באבן עזרא. טעם רואים את הקולות. כי כל ההרגשות מתחברות אל מקום אחד. דהיינו ראיה ושמיעה זה הרגשי חושי האדם שמתחברים יחד בהבנה ברורה שלו. ובספורנו, מחדד לנו את הפירוש, רואים את הקולות. כמו ולבי ראה. התבוננות בענין הקולות. והתבוננו מה לעשות. **ובס' העמק דבר**. רואים. שזכו להשיג לראות דבר נשגב ונעלה בקודש יותר ממלאך שאין כל האדם זוכה ויכול לראות. ומסכם הרלב"ג. ומסביר שכל החושים שבאדם הם כדי לגרות את מחשבתו ולהביא אותו להבנה נכונה וברורה ללא דמיון ותיאור נלוים.

ולכן אומר הנביא ומתוק האור שהאור מורגש רק בראיה והוא חזק מאוד כמו המתיקות שהיא מורגשת חזק בחוש הטעם, ולכן התורה הדגישה שנתנית התורה הק' שנאמרה מפי הקב"ה והם שמעו דברי אלוקים חיים היוצאים מפי הקודש וקבלו אותה עם ישראל ברורים ומובנים והיה מאיר ומתוק להם. ולאחר ארבעים שנה אומר לנו הקב"ה תמשיכו להתמיד בלימוד התורה הקדושה והבנה נכונה שתהיה ברורה לכם כמו ראיה ממש ואין שמחה כמו הבנה ברורה ללא ספיקות וכמו שברכה זה דבר ברור וממשי וכן היפך הברכה. כך צריך ללמוד את התורה ובזה יושפע לכם שפע ברכה וחיים טובים.

וכך כותב הספורנו בפרשתינו: ראה. הביטה וראה שלא יהיה עניןך על אופן בינוני כמו שהוא המנהג בשאר האומות. כי אמנם אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה והם שני הקצוות כי הברכה היא הצלחה יותר מן המספיק ע"צ היותר טוב. והקללה היא מארה מחסרת שלא יושג המספיק ושניהם לפניכם להשיג כפי מה שתבחרו:

ומבאר לנו האור החיים הק' בטוב טעם את מהות ושורש המצוה ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וכו'. ונראה שהכוונה היא כי לפי שבא להבחירם בעולם העליון ולהמעט כל טובות עולם הזה, וכדי שיתאמתו אצלם הדברים צריך שהמוכיח יהיה בו ב' עניינים, א' שיכיר הכרה חושית בטוב העליון, והב' שהשיג השגת טוב עולם הזה וקניינו, כי אם המוכיח יהיה מושלל מקנייני עולם הזה לא יאמנו דבריו למשיגי טובת עולם הזה כי יאמרו אין אומרים למי שלא ראה יבא ויגיד שאם היה טועם טעמי הנאות גדולת העולם הזה וקניינו ותענוגיו לא היה ממאסו ובוחר בזולתו ובזה לא יטו אזנם לקבל דבריו, גם הבא להפליג בטוב עולם הבא לא יצדקו ולא יאמנו דבריו לשכל הטבעי כל שהוא עצמו אין דבריו אלא מפי האמונה והוא לא ראה ולא ידע,

ולזה אמר מושיע ורב האיש משה **ראה אנכי** פירוש אלי תראו ותצדיקו ותשכילו להצדיק הדברים, כי הוא השיג להכיר טוב עולם הזה כי היה גדול מאוד וגבור ומלך ועשיר גדול כאומרם ז"ל. ויפה דודי אף נעים, גם בטוב העליון הכיר כי עלה שמים וטעם טעם עליון, ואחר שהשיג הכרה חושית הכרת ב' דברים והשגתם אמר להם הדברים האמורים בענין כאשר אבאר, ואומרו ראה לשון יחיד כי ראיה זו כלן שוים בהכרתה כאיש א' שגלוי לכל השגת משה בעולם הזה ובעולם הבא:

ומבאר לנו בספר הק' העמק דבר מתפרש זה המקרא האיך תהי הברכה איש כמתנת ידו. לפי אופן מתנת ידו כך יהי' שפע ברכה ממנו ית' ובמה תהי הברכה כברכת ה' אלהיך אשר נתן לך. לפי הברכה שנתן לך עד כה בזה יהיה הברכה עתה. שהרי אין ראוי לברך למי שלא למד שיתברך בתורה או למי שאינו עוסק שיתברך בעשירות. וכמש"כ בס' בראשית מ"ח עה"פ ישימך אלהים כאפרים וכמנשה. אלא לפי ערך הברכה שנתן לו ה' אם בתורה אם בבנים אם בעושר יהי' מבורך בכל מועד בשפע

בס"ד . הננו להנגיש את השיעורים שנאמרו במסגרת היכל הפרשה להכנה טובה להבין ולהשכיל עניני העבודה

שיעורי הגה"ח רבי נח גז ויינטראב שליט"א

בעניני חודש אלול במערכת קול הלשון

מס' השיעור בתיקיה	כותרת	מס' מזהה	תאריך עברי	אורך השיעור
1	אלול. א. שיחת הכנה לחודש אלול מלמד אותנו הדרך הנכונה לקבל את פני חודש התשובה	33537806	כז' אב, תשפ"ב	00:25:27
2	אלול. ב. מלמד אותנו להשתמש נכון. בקירוב, בלדון לכף זכות, ובסיפורי צדיקים. עשרת ימי תשובה	33538123	כח' אב, תשפ"ב	00:31:27
3	אלול יו"ק ער"ח אלול תשפ"ב. הנהגת הרחמים והסליחות הלכה למעשה, עשרת ימי תשובה	33538130	כח' אב, תשפ"ב	00:41:06
4	אלול. ב' אלול תשפ"ב. התרעננות והתחדשות תמידית בעניני אלול, עשרת ימי תשובה	33539755	ב' אלול, תשפ"ב	00:34:38
5	אלול. ה. בכל העבודה של חודש אלול צריך להזהר מאוד שלא יהיה בבחינת אשר שנה ה', ולא תועבת השם. ספורנו, כלי יקר. פרשת שופטים, עשרת ימי תשובה	33545187	ח' אלול, תשפ"ב	00:32:53
6	אלול. ד. ביאור הפסוק ואוהבו שוחרו מוסר, משלי, פרק יג, פסוק כד	33545191	ח' אלול, תשפ"ב	00:15:22
7	אלול. ו'. חיזוק בתפילה להתפלל ברור ובנעימה נכונה, עשרת ימי תשובה, ספר זוהר	33546020	ט' אלול, תשפ"ב	00:11:35
8	אלול. ז. הליכות חיים בהנהגות של בין אדם לחבירו, השייכים לכיבוד אביו ורבו, ובשורש מצוות הצדקה, עשרת ימי תשובה	33549650	טו' אלול, תשפ"ב	00:25:57
9	ט"ו אלול הוא יום סגולה מדהים המגלם בו בחינת יום הק' יום הכיפורים וחג הסוכות, סימן תרכד, סעיף ה, שולחן ערוך אורח חיים	33549869	טו' אלול, תשפ"ב	00:37:00
10	אלול ח. העבודה שבתפילה ואל תביאינו לא לידי נסיון ולא לידי בזיון, עשרת ימי תשובה, ספר סידור התפילה	34236917	יח' אלול, תשפ"ב	00:29:28
11	התעוררות בענין "ליתן דין וחשבון לפני כסא כבודך", אלול, ספר סידור התפילה	34237838	יט' אלול, תשפ"ב	00:13:07
12	אלול. מבאר היטיב א. מצוות הוכח תוכיח. ב. ענין מצוה לדון לכף זכות, עשרת ימי תשובה	34239018	כב' אלול, תשפ"ב	00:25:32
13	מחילה. מבאר היטיב מצוות המחילה ואופניה. -אלול פ"ב-, יום כיפור	34241669	כו' אלול, תשפ"ב	00:27:29
14	אלול!! עבודת הקודש אלול. במשנתו של הרה"ק מוהרנ"ג זצוקל מספרו הק' חיים ארוכים, עשרת ימי תשובה	38974798	כ' אלול, תשפ"ד	00:20:28
15	מנהגי חודש אלול. שיעור ושמעס בהלכות תשובה מספה"ק "התעוררות לקיום נכון במצוות התשובה", ראש השנה, ספר רמבם	41981827	טו' אלול, תשפ"ה	01:11:39
16	תקיעת שופר המצוה והרמז שבו הנוהג במשך כל השנה כולה. הלכות תשובה! פ"ג הל' ד', עשרת ימי תשובה, ספר רמבם	41984590	יז' אלול, תשפ"ה	00:28:08

שיעורים נפלאים המחזקים בעבודת ה' תשמעו ותהנו

פרשת ראה במשנתם של הצדיקים

הרבי המאור ושמשי מלמד אותנו מהי מקור הברכה בנטיעה לצדיק ואיך צריך האדם להתנהג בזמן שנמצא אצל הצדיק, ובאמת אם האדם/החסיד מתנהג גם כך בביתו הרי זה משובח. רק לא לשבת בדד בבית ממש, וכן כשאדם/חסיד חוזר מהצדיק ואינו מתנהג כפי שלמד/התנהג אצל הצדיק הרי אז חבל על טרטור וטילטול הדרך. וזלה"ק:

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה כו' את הברכה אשר תשמעו אל מצות כו' והקללה אם לא תשמעו אל מצות ה' אלקיכם אשר מצוה אתכם היום וסרתם מן הדרך אשר כו' והדקדוק מבואר לעיני הכל למה לא קאמר את הברכה אם תשמעו אל מצות כו' ותו מה זה היום דקאמר אשר אנכי מצוה אתכם היום.

הכלל הוא העיקר הכל לבא לדרך השי"ת באמת הוא ע"י דיבוק חברים כדאיתא בפרק אבות קנין תורה, **אחד ממ"ח דברים שהתורה ניקנת בהם הוא בדיבוק חברים** וכבר פרשנו למעלה בפרשת מסעי הענין הזה באריכות האיך הוא דיבוק חברים, **ע"י נטיעה אל הצדיק הדור שבזה שמתאספין ביחד עדרת צאן קדשים אל הצדיק כל אחד נתבטל בפני חבריו בראותו מעלת חבריו בתורה ובמצות ומעש"ט ונעשה שפל בעיני עצמו וחבריו גדול ממנו ואוהב את כל אחד ואחד ורצונו וחשקו ותשוקתו לכנוס ממש בכל אחד ואחד מחמת שמחה ואהבה וזה הוא העיקר שיראה כל אחד מעלת חבריו וליבוש מפניו.** דהנה בהיותו כל אחד בביתו כל דרך איש ישר בעיניו ומחזיק בעצמו ללמדן גדול וחסיד ובעל מדות טובות לפי שאינו רואה בעצמו שמץ דבר מנהו ויצרו גדול ממנו וילך הלוך וגדול עד כי גדל מאד בעיני עצמו,

משא"כ בהתאסף ביחד אל הצדיק נופל כל השפלות ממנו ששם מוצא אצל הצדיק אנשים יראים ושלמים וגדולים בתורה ובמצות וצעירים ממנו לימים ומתאמצים בעבודת השי"ת. וכן זקנים בשנים ואעפ"כ המה נכנעים אל הצדיק, ומשתוקקים לעבודת השי"ת. וכן מוצא שם עשירים ואעפ"כ אינם הולכים אחר תאוות עוה"ז רק חביב בעיניהם עבודת השי"ת ונכנעים אל הצדיק. וכן מוצא שם עניים ואביונים ואעפ"כ לפי עניותם וצערם המה משליכים הכל ומפנים דעתם ומתאמצים לעבודת השם יתברך בשמחה ואהבה. והנה בראותו כל אלה בעיני פקחא אזי אפילו אם לבו כלב אבן ימס לבו בקרבו ונשבר לבו על שנים עשר קרעים לפני כא"ו ורצונו לכנוס ממש בכל אחד ואחד מחמת שמחה וזהו בדיבוק חברים,

{בנוסף לקנין של דיבוק חברים נכלל גם הצדיק עצמו} ומה גם בראותו להצדיק שנוסע אליו אז נופל עליו פחד ויראה ורעדה ונתבטל בעיני עצמו ונופל כל השפלות ממנו ואז יוכל לקנות לעצמו שכל וחכמה האיך ללמוד תורה באימה ויראה והאיך לעבוד להשי"ת באימה ויראה מק"ו, **שאם שנופל עליו פחד ויראה מפני הצדיק ומתבונן למה מתירא ממנו זאת הוא מפני גודל קדושתו ופרישתו עאכ"ו מפני ממ"ה הקב"ה אשר הוא קדוש ומשרתו קדושים.**

וזהו שפירשו מאמרם ז"ל את ה' אלקיך תירא לרבות ת"ח כי מזה היראה שמתירא מפני ת"ח הצדיק יוכל לבא ליראת ה' מק"ו כנ"ל וגם פירשו שזה פירוש מאמר חז"ל אין לגבי משה מלתא זוטרתא היא כי מכח שהיו יראים ביראה ופחד בראותם למשה רבינו ע"ה מזה ה' אצלם בנקל לירא מפני ה' מק"ו כנ"ל. והנה מכל הנ"ל יכול לבוא כל אדם לידי עבודת השי"ת באמת ולעשות מצות בשכל ואהבה ויראה ולהשתוקק לעבודת השי"ת אבל בלא זאת אינו יודע כלום מהו יראת ה' והיאך הם עבודות השם והיאך לעשות מצוה ביראה ובאהבה.

ועוד {סבה שניה תוספת על מה שלמדנו} תועלת גדול בהתאספם יחד אל הצדיק שבדור. כי ידוע שהנשמה נקרא נר כדכתיב נר ה' נשמת אדם ואמרו חז"ל למה צדיקים דומים לפני השכינה כנר לפני אבוקה ובהקבץ אסיפת צאן קדשים יחדיו אל הצדיק שבדור הרי מתרבים הנרות כי אינו דומה נר יחידי להרבה נרות ביחד שהרי אור הקדושה נתרבה ומייחד ודומה לאבוקה ואעפ"כ דומים לפני השכינה כנר לפני אבוקה ואז ממילא יוכל כל או"א מהם למשוך קדושה עליו ויכול אח"כ לידע היאך ומה לתת עצה בנפשו לעבוד את בוראו ביראה ובאהבה ושמחה לעסוק בתורה ובמצות בלהב אש שיהי' ע"י יחוד קוב"ה ושכינתא שהרי כל המצוה בפ"ע הוא שם הוי' ב"ה שהרי מ"צ הוא יו"ד ה"י בא"ת ב"ש ועם אותיות ו"ה מהמצוה הרי אותיות הוי' בכל מצוה וכשעושה המצוה בלהב אש ודבק בדביקות עד א"ס ב"ה הרי נעשה יחוד קודשא ב"ה ושכינתא כידוע.

ובהתאסף עדרת צאן קדשים ביחד אל הצדיק שבדור באופן הנ"ל אזי ממילא מברך ומתברך כל אחד ואחד מהם בכל מה שצריך ונמשך לו שפע מעילא לתתא די סיפוקו והצטרפותו. משא"כ כשאננם מתאספים ביחד כנ"ל הרי זה אינם יודעים כלום היאך לעשות המצוה בדחילא ורחימא והרי התורה והמצות שעושים הם בלי דעת ותבונה בלא דו"ר ולא פורתת לעילא כידוע ומפורסם מספר הזוהר הקדוש ומכל ספרי מוסר!

ומשם בארה {ממה שלמדנו עד כה נבין ביאור הכתוב} הפסוק שלפנינו ראה אנכי כו' את הברכה אשר תשמעו פ"י תשמעו הוא מלשון אסיפה מלשון (וישמע שאול את העם) ר"ל שתאספו ביחד כנ"ל וממילא מתברך כל אחד

ואחד הרי הברכה אשר תשמעו אל מצות ה' אלהיכם פי' שתשמעו ותאספו אל מצות ה' אלהיכם שהוא יחוד קודשא בריך הוא ושכינתא כידוע למבינים וקאי תיבת תשמעו אל תיבת ה' אלהיכם פי' שתאספו יתחברו ותתיחדו ביחוד ה' אלהיכם שהוא כנ"ל אל המצות שיהיו נעשים קוב"ה ושכינתא ביחוד גמור ע"י המצות שתעשו.

וזה בא הכל כשתאספו ביחד באסיפה ותיבת תשמעו קאי למעלה אאת הברכה כו' וקאי תשמעו ג"כ ומחובר לתיבת ה' אלהיכם כנ"ל אשר אנכי מצוה אתכם היום פי' **שלא די בפעם אחד אלא היום תמיד בכל עת והיום תאספו ביחד כי בכל פעם שמאסף עצמו ביחד הוא מרויח בחינה אחרת חדשה וטובה יותר מבראשונה וזה היום בכל יום ויום**. וההיפוך הוא הקללה אם לא תשמעו כנ"ל שתעשו המצות באסיפה וחיבור קב"ה ושכינתא דהיינו ה' אלהיכם כנ"ל וסרתם מן הדרך אשר אנכי מצוה אתכם היום פי' שאם לא תעשו כנ"ל הרי הוא סר מן המצוה אשר אנכי מצוה פי' שאינו יודע כלום היאך לעשות המצות והיאך ללמוד בד"ור והרי לא עשה ולא כלום וזהו וסרתם כו' הרי הוא כאלו סר מכל המצות הש"ית כנ"ל.

הרבי המאור ושמש הזכיר בתחילת דבריו שכדאי שוב לשנן גם מה שכתב בפרשת מסעי הבאנו את לשונו הק'

ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם וחזר כתוב בשינוי ואלה מסעיהם למוצאיהם. והנה הדרך לבא לעבוד את הש"ית הוא מה דאיתא במשנה קנין התורה במ"ח דברים שהתורה נקנית בהם וקוב"ה ואורייתא חדא הוא {דהיינו קניני התורה הם המה הקנינים הבלעדיים לקניני אלקות}. ואחד מהם הוא בדיבוק חברים!

וזה ההנהגה {של דיבוק חברים} צריך מאד ומאד בדור הזה, **ויש להבין למה כתוב בדיבוק חברים ולא כתיב באהבת חברים אלא דיבוק חברים**. פירושו הוא כך: דהנה יש להבין מה זה תועלת בהתאספו בני ישראל יחד ממוצאיהם למסעיהם יחד אל הצדיק התועלת היוצא מהם הוא כך דהנה כל דרך איש, ישר בעיניו, ומחזיק עצמו לצדיק וחסיד ולמדן ובעל מדות טובות מאחר שאינו רואה בעצמו שום שמץ קצת דבר ויצרו גדול ממנו והגדיל לעשות וילך הלך וגדל.

משא"כ בהתאסף ביחד אל הצדיק. ושם מוצא אצל הצדיק אנשים יראים ושלימים גדולים בתורה ובמדות ואנשי שם, צעירים בימים ומתאמצים בעבודת הש"ית, ואף זקנים בשנים ואעפ"כ המה נכנעים אל הצדיק ומשתוקקים לעבודת הש"ית, וכן דבר והפוכו, בהמצאו עשירים גדולים ואעפ"כ המה נשברים ונכנעים עד למאד לפני הצדיק. וכן עניים לפי צערם הם מפני עצמם ודעתם, מעניותם וצערם, ומתאמצים לעבוד הש"ית בשמחה.

והנה בראותו כל זה אזי **אפילו אם לבו כאבן, ימס בקרבו כמים, ונעשה נכנע ונשבר לבו בקרבו לפני כל אחד ואחד ורצונו ממש לכונו בכל אחד ואחד מחמת שמחה ואהבה ולבו נשבר בשברי שברים על כל אולתו שהי' לו בראשונה** (מה גם זה בראותו להצדיק אזי בטל ממילא בפ"ע ונעשה כאין וממילא נופלים ממנו מדות הראשונים וזה הכל בדיבוק חברים ודי למבין וממילא ע"י כך נפרד ממנו כל השפלות וימים הראשונים יפלו) ויוצא ממצר וארציות ויוכל לבא לעבודת הש"ית באמת. {דהיינו נופל ממחשבתו ומדהמיונות מה שיה חושב בשפלות ונחיתות הזולת שזה בעצם החומות והמצרים המבדילים בין איש לרעהו, ובזה מתדבקים בהקב"ה נכון}.

כדמרגלי' בפומי' דאדומ"ור איש אלקים מו"ה יעקב יצחק זצ"ל מק"ק לובלין ברוב עם הדרת מלך פירושו דאיתא בספרים קדושים מז' מלכים שמתו כל אחד אמר אנא אמלוך עד וימלוך הדר ושם לא כתיב וימת וזה הדר מרי' שמיא וכו' פי' שמהדר שכל עבודתו יתן הוד והדר למרי' שמיא הקם עלמא יחידאי שזהו קיום העולם.

וזה נעשה ע"י אסיפת חברים אצל הצדיק נתבטל כל אחד מפני חבריו וכו' וזה ברוב עם הדרת כו' פירש כשיש אסיפה אז הדרת מלך פי' שמתהדר המלך עליון על כל העולמות וזהו אמר אדומ"ור הדר מרי' שמיא. נחזור לענין הפרשה אלה מסעי בני ישראל כל מקום שנאמר אלה פוסל הראשונים מסעי הוא לשון סיעת {קבוצה} חבורה וכתות כשנעשים מסעי בני ישראל אל הצדיק דהיינו שנופל ממנו שפלות הראשונים ומדות הראשונים אשר היו על כל אחד ואחד והנה ע"י מי נעשה זאת שכל אחד ואחד יכנע לפני חבריו ורצונו לכונו בו מחמת אהבה והוא דיבוק חברים כנ"ל זה נעשה ע"י הצדיקים שעושים זאת.

וזה הפירש אשר יצאו מארץ מצרים לצבאותם שכ"א יוצא ממצרים פי' מארציות ואז נעשה צבאות ביחד בלב אחד. וע"י מי נעשה זאת קאמר הפסוק ע"י משה ואהרן על ידיהם נעשה זאת דהם הצדיקים שבדור. **והנה דרך הצדיק להקטין עצמו ולתלות הגדולה בבעלי' דהיינו אל הש"ית שהוא עושה זאת הפעולה שיהיו כולם באגודה אחד ובדיבוק החברים ולא מידו היתה זאת**. וזה ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ה' דהיינו מה שיצאו כ"א ואחד ממוצאיהם למסעיהם דהיינו סיעות וחבורות כנ"ל שיבואו לנסוע כולם בהתאסף ביחד זה היא ע"פ ה' וחזר ואמר ואלה מסעיהם למוצאיהם וכ"מ שנאמר ואלה מוסיף על הראשונים דהיינו שנוסף להם זכיות קדושה נוסף על המצות ומעש"ט שהי' להם כבר וכל אחד ואחד הוא מלא זכיות מוסף על הראשונים. וזהו ואלה מוסיף כנ"ל מסעיהם היינו החבורות והסיעות {הקבוצות} כשחוזרים למוצאיהם הם מלאים זכיות מוסף על הראשונים ודו"ק.